

Memorandum
Senioren Adviesraad Brugge
Gemeenteraadsverkiezingen 2024

Inhoud

Vooraf.....	3
Doelgroep.....	4
Toekomst zorg en gezondheid	5
Toegankelijkheid	6
Leefbaarheid, eenzaamheid en verenigingen	6
Informatie en communicatie.....	7
Wonen.....	7
De rol van de adviesraad.....	8

Vooraf

Dit memorandum is geschreven naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober 2024. De SAR, erkende adviesraad voor de Brugse senioren, heeft de afgelopen maanden samen met de Brugse senioren de krachtlijnen voor een krachtig Brugs beleid uitgetekend, vanuit de focus van die sterk groeiende verouderende bevolking. De SAR hoopt dat het de deelnemende politieke partijen aan de komende gemeenteraadsverkiezingen kan inspireren om hun adviezen en aanbevelingen op te nemen en te behartigen tijdens de volgende legislatuur.

In Brugge is 31,8% van de bevolking 60+-er, en vertegenwoordigt bijgevolg 38.101 Bruggelingen. 7,8% van de bewoners is 80+-er.

Brugge kent de sterkste aanwezigheid van 65+-ers van de Vlaamse centrumsteden. De komende jaren zullen het aantal 65- en 80+-ers verder sterk toenemen.¹

De opbouw van deze nota kende volgend proces. In maart 2020 werd aan het College van Burgemeester en Schepenen een nota bezorgd met daarin de vermelding van alle voor de senioren belangrijke beleidspunten geselecteerd vanuit 'Het Brugs Beleidsplan 2018-2024'.

In april 2023 werd aan hetzelfde Bestuur een tussentijdse evaluatie bezorgd van onze nota.

In de periode maart-mei 2023 werden 700 Brugse thuiswonende 65+-ers bevraagd via het Ouderenbehoefte-onderzoek. Dit OBO is een grootschalige enquête, wetenschappelijk door de VUB opgemaakt. De resultaten hiervan werden eind juni bekend gemaakt. Deze kwantitatieve gegevens vulden we aan met de expertise van de cel lokaal sociaal beleid en de Eerstelijnszone Brugge.² De nota vormde de basis voor de gesprekken die we met de senioren aangingen gedurende het laatste kwartaal van 2023 onder de noemer 'SAR on Tour'.

Tijdens drie momenten toetsten 76 actieve senioren de theoretische bevindingen af met de dagelijkse Brugse praktijk. Deze insteken vormen mee de ruggengraat van dit memorandum.

¹ Brugge in cijfers – dashboard. Actuele cijfers 2023.

² Omgevingsanalyse zorg en gezondheid in Brugge (LSB en ELZ) 2023.

Doelgroep

In het beleid gaan we er vaak van uit dat ouderen een homogene groep zijn. De groep 65+ers is echter zeer divers. De leefwereld van de jong gepensioneerde is niet te vergelijken met de wensen en noden van de 95-jarige. Onder andere de leefwerelden, scholingsgraad, interesses bepalen de uniciteit van de oudere. Een beleid op maat vergroot de beoogde impact van een algemeen beleid.

Het OBO 2023 bevestigt opnieuw dat leeftijd gerelateerde kwetsbaarheid bij thuiswonenden sterk toeneemt vanaf 80 jaar.

We vragen het beleid om (verder) in te zetten om de diverse facetten die deze kwetsbaarheid bepalen aan te pakken en met bijzondere aandacht voor een preventieve aanpak. De bevraging van het OBO bereikte vooral 'sterkere' (jongere) senioren.³

De SAR stelt voor om samen met de stad en de provincie in 2026 het kwetsbaarheids-onderzoek te laten uitvoeren in (delen van) Brugge. Zo kunnen we de noden van de meest kwetsbare ouderen nog sterker vaststellen.⁴

Onder andere door de vergrijzing, maar ook door andere maatschappelijke evoluties, is 38,6% van de Bruggelingen alleenwonend⁵. Alleenwonende zijn verhoogt de kwetsbaarheid vaak op verschillende levensdomeinen.

We vragen het beleid om bijzondere aandacht te hebben voor deze sterk groeiende groep alleenwonende ouderen en af te toetsen welke gevolgen beleidsbeslissingen op hun leven hebben.

Eén op de vier kinderen wordt vandaag geboren bij een mama met migratie-achtergrond, 12% van de Bruggelingen wonende in Zeebrugge is van Roemeense origine, de ontheemden uit Oekraïne en de vluchtelingen crisis op zich tonen dat Brugge een diverse stad is. Deze diversiteit neemt ook toe bij de ouder wordende Bruggelingen.

We vragen de stad om actief in te zetten om alle nationaliteiten te integreren in de Brugse samenleving. Bewustwording bij ouderen dat Brugge divers is, is hierbij een essentieel onderdeel in de aanpak.

³ 47,6% is 60-69 jaar; 33,2% is 70-79 jaar en 19,2% is 80+-er.

⁴ Het gemeentelijk kwetsbaarheidsonderzoek is ontwikkeld door de provincie en brengt de kwetsbaarheid bij ouderen in kaart.

⁵ Brugge in cijfers, West-Vlaamse gemiddelde ligt 4% lager.

Toekomst zorg en gezondheid

De Brugse oudere maakt zich zorgen om de toekomst van de zorg. Naast de betaalbaarheid van de zorg, waarbij we pleiten om verder in te zetten op een sterke publieke poot (verdere uitbouw van Mintus) en niet mee te gaan in de verhalen van beursgenoteerde zorgbedrijven.

Concreet vragen we om:

1/ Een (nog) sterkere uitbouw van het mantelzorgbeleid. We vragen een sterkere gecoördineerde aanpak en een duidelijke toekomstvisie.

2/ Brugge kent een patiëntenstop bij huisartsen.

We vragen een actief beleid om huisartsen te verleiden om hun praktijk in Brugge uit te bouwen. Dit kan door hen te ontzorgen of de modaliteiten om zich te vestigen zo eenvoudig mogelijk te maken.

We vragen in elk van de drie aandachtsbuurten (Zeebrugge, Brugse binnenstad en St.-Pieters), naast de Bruggen op St.-Pieters, een wijkgezondheidscentrum.

Meer en meer artsen zijn niet geconventioneerd, waardoor de honoraria een stuk hoger kunnen liggen.

We vragen ook een betaalbare zorg bij tandartsen en specialist-artsen. 35% van de 75+-ers gaat nooit meer naar de tandarts, terwijl een gezond gebit bepalend is voor de algemene gezondheid. Hier kan de Stad zeker ook inzetten op een sensibiliseringscampagne om ouderen aan te zetten een consultatie bij de tandarts vast te leggen.

3/ De druk op de thuiszorg zal de komende jaren almaar toenemen. Ook hier vragen we om de faciliteiten voor thuis- en mantelzorgers zo gunstig mogelijk te scheppen. We vragen om in de opleidingen voldoende aandacht te besteden aan het beheersen van de taal om zo de communicatie met de zorgvrager vlot te laten verlopen.

We moedigen Mintus en andere dienstverleners aan om nog meer in te zetten op een goede en betaalbare dienstverlening.

4/ Volop de kaart te trekken van buurtgerichte zorg waarbij de buurtcentra het epicentrum vormen om samen met plaatselijke organisaties, verenigingen en buurtbewoners actief in te zetten op sociale cohesie.

Op vlak van gezondheid vragen we om de volgende legislatuur sterke preventieve campagnes te ontwikkelen.

Prioritaire thema's zijn o.a.: ondervoeding, gehoor, bewegen, kankerscreening, hart- en vaatziekten, mentale problemen.

Het gebruik van psychofarmaca bij Brugse ouderen is hoog, we willen aanmoedigen om meer psychologische zorg aan te bieden.

Concreet vragen we om meer psychologische hulpverlening binnen de setting van buurtcentra.

Toegankelijkheid

De Brugse ouderen vragen volgende maatregelen.

1/ We vragen om openbare werken tot de minimumduur te herleiden en niet weken open te leggen zonder dat er gewerkt wordt. We vragen een betere coördinatie tussen de verschillende aannemers die in een straat actief zijn. Na wegeniswerken aan de voetpaden, die voetgangersveilig terug te leggen. Betere controle hierop. Optimaal toegankelijke voetpaden vrij van boomwortels en hagen die correct gesnoeid zijn, zodat voetgangers vlot kunnen passeren.

2/ Aandacht voor de confrontatie in de historische driehoek tussen de fietser en de voetganger door het naleven van aangepaste snelheid.

3/ Letterlijk en figuurlijk minder drempels. Uitvoeren toegankelijkheidsplan.

4/ Meer en beter aangeduide openbare toiletten en meer rustbanken.

5/ Beter openbaar vervoer: betaalbaar, voldoende frequentie, zonder drempels. Inspraak en tussentijdse evaluaties te voorzien met diverse doelgroepen. Kortom: we dringen aan op optimale toegankelijkheid van de stadsbussen.

6/ Alle voor de ouderen belangrijke informatie optimaal toegankelijk te maken.

Leefbaarheid, eenzaamheid en verenigingen

Post corona is het versterken van sociale cohesie nog belangrijker geworden. **Op verschillende fronten vragen we om van het versterken van sociale cohesie in de verschillende buurten een speerpunt te maken.** Het bevorderen van burenhulp is voor 80+ ers onmisbaar ter ondersteuning van het langer thuiswonen.

Essentieel hierin is het verder uitbouwen van een goed vrijwilligersbeleid, eenzaamheidsbestrijding, ondersteuning van de ouderenverenigingen, het stimuleren van buurtcomités, uitbouw buurtcentra en actiever inzetten via bijvoorbeeld het platform Hoplr. We zien hierin een sterkere rol weggelegd voor gemeenschapswachten en de herwaardering van de rol van de wijkagent.

De Brugse ouderen zijn fier op hun stad en dragen dit ook graag uit. De druk echter van de toeristen in de binnenstad wordt te hoog.

Uit het OBO blijkt dat (post-corona) het ouderenverenigingsleven ook in Brugge een zware duw gekregen heeft. 17,3% van de ouderen is lid van een ouderenvereniging, wat een daling is van 12% tegenover de cijfers van 2009.

Positief is de zin om zich in te zetten in de buurt en voor anderen. Maar liefst 1 op 5 80+-ers doet nog aan vrijwilligerswerk. Brugge draait op vrijwilligers en de inzet van verenigingen en moet dit nog meer koesteren. De SAR vraagt om:

1/ De subsidies voor verenigingen te indexeren.

2/ De huurprijzen van de gemeentelijke accommodatie niet te verhogen.

3/ Het lokaal bestuur als motor voor een sterk vrijwilligers- en verenigingenbeleid.

Informatie en communicatie

De SAR is verheugd dat de stad voor zijn externe communicatie het én-én-verhaal hanteert en niet exclusief inzet op digitale communicatie. De werking van het Huis van de Bruggeling (en de mobiele versie) schatten we naar waarde hoog in. Informatie dient via verschillende media aangeboden te worden, waarbij ter plaatse of telefonisch contact de basis moet blijven.

De SAR vraagt meer zichtbaarheid van zijn werking onder andere via het hoog gewaardeerde stadsmagazine. We vragen dat het magazine meer en regelmatig informeert wat de SAR doet en vooral meer nuttige info verstrekt voor de oudere bevolking.

De buurtcentra werken sterker buurtgericht. Voor vele ouderen is het een foute keuze om enkel in te zetten op buurtgerichte communicatie.

We vragen om daarnaast ook buurt-overstijgende activiteiten ruimer te promoten.

Wonen

Ouderen zijn bezorgd over de betaalbaarheid van wonen in hun stad. Ze stellen vast dat vele kleinkinderen niet meer de middelen hebben om in Brugge te blijven wonen. Dit treft hen.

Bewoners van de binnenstad vragen om positieve maatregelen voor aannemers (parkeren, vergunningen) zodat ze het nog de moeite vinden om verbouwingen in de binnenstad aan te pakken.

Ouderen willen een actiever en creatiever woonbeleid. Er is nood aan alternatieve woonvormen. De stad moet het zorgwonen actief stimuleren. Dit kan onder andere kangoeroewonen zijn, co-housing, maar ook een comfortabele cottage in de tuin waar de 80+-er dicht bij zijn kinderen en kleinkinderen kan mee-wonen.

De SAR wenst actief betrokken te worden in het stedelijk woonbeleid.

De rol van de adviesraad

De SAR stelt vast dat er de afgelopen legislatuur beperkt advies gevraagd werd aan de adviesraad.

We vragen om de komende legislatuur de SAR actiever te betrekken in het beleid en minstens de adviestermijn te respecteren.

De interne organisatie van de SAR willen we anders aanpakken. We werken actiever met thematische werkgroepen en minstens één keer per jaar organiseren we een participatiemoment (hoormoment) waar alle ouderen kunnen aan deelnemen. We vragen aan het stadsbestuur om dit mee te ondersteunen.

Brugge, februari 2024

Namens de SAR Brugge,

Jan Vandecasteele, voorzitter;

Monique Depraetere, co-voorzitter

Meer info: sociaalbeleid@brugge.be